

Mijn vliegtuig

Anne Verhoijzen maakte bij het EKWC een vliegtuig uit klei. Daarbij werd ze geassisteerd door Ad van Lieshout, die hier vertelt hoe dat allemaal in zijn werk ging.

Het was de tweede keer dat [Anne Verhoijzen](#) in Oisterwijk neerstreek bij [Sundaymorning@ekwc](#) en eveneens de tweede keer dat ik haar assisteerde. Nu met een heel ander project: een vliegtuig van keramiek, gedeeltelijk bedekt met postzegeltransfers.

Concept

Het idee vormde zich toen Anne al dromend op de bank een vliegtuig zag overkomen. Vliegtuigen symboliseren de mogelijkheid om letterlijk de wereld groter te maken. Aan de grond genageld door de *lockdown* besloot ze haar eigen vliegtuig te construeren. Ze ging direct aan de slag, bestelde speelgoedvliegtuigjes en maakte schetsen en kleimodellen. Als kind correspondeerde ze met een pen vriendin uit Londen en zo

begon ook haar postzegelverzameling. Postzegels zijn kleine schilderijtjes die verhalen vertellen en zo het onbekende dichterbij kunnen brengen. Zo ook bij het idee voor het vliegtuig.

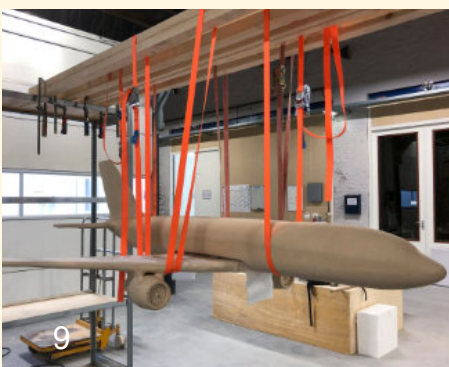
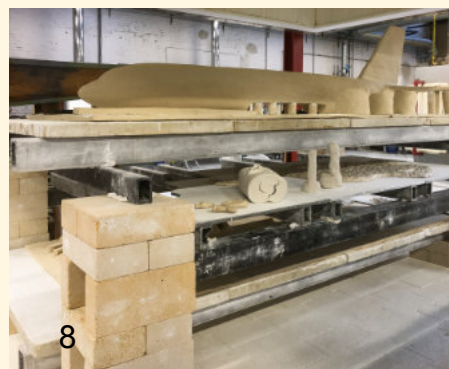
Opbouw

Zo'n concept omzetten naar een echt object is natuurlijk totaal iets anders. Na overleg met diverse adviseurs van [Sundaymorning@ekwc](#), viel het besluit om gebruik te maken van verschillende technieken. Als eerste stap moest er een paar honderd kilo klei geprepareerd worden, al een hele klus op zich.

Op de volgende pagina's laat ik de verschillende fasen van Annes werkproces zien.

Mijn vliegtuig, 2021, formaat 200 x 180 cm, foto: Ad van Lieshout

1. Na het prepareren van de klei stond het maken van krimplaten voor de romp en vleugel het plan. Deze waren nodig om de thermische schok tijdens de stook op te vangen en ter bescherming van de ovenplaten.

2. De vleugel ontstond door stukken klei samen te drukken tot een dikke hechte plaat om hieraan later de motoren (opgebouwd uit rollen) te bevestigen. Een secuur werk omdat er absoluut geen luchtbellen in mochten komen.

3-4. Hierna kwam de romp aan de beurt. Deze werd gevormd in een drukmal, gefreesd uit een groot blok polystyreen en verstevigd met een houten bekisting. Aangezien het droogproces bij dit malmateriaal anders verloopt dan bij gips, moest er regelmatig gelucht worden. Een aantal dagen drogen in de mal zorgde voor de stevigheid die nodig was om verder te gaan.

Vervolgens konden we de horizontale en verticale staartvlakken aan de romp bevestigen.

De staartvlakken zijn opgebouwd uit dunne uitgerolde platen klei. Het vastzetten daarvan vroeg de nodige aandacht, omdat elk staartvlak uit twee platen bestond, met daartussen een holle ruimte.

5-6. De oplossing lag voor de hand: plaats er tijdelijk dunne latjes in en ondersteun de horizontale vlakken met stapelmateriaal.

7. Aansluitend werden zowel de romp als de vleugel voorzichtig op de uitrijdbare ovenbodem geplaatst, gereed voor de stook.

Tijdens het droogproces ontstonden enkele scheuren in de staartvlakken. Gelukkig bleken dit oppervlaktescheuren te zijn en de reparatie verliep zonder probleem.

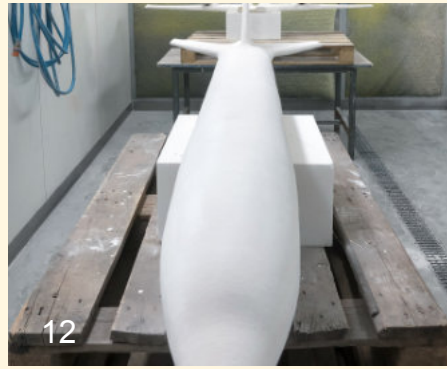
8-9. Na twee spannende dagen kwam het werk ongeschonden uit de biscuitstook.

Ter voorbereiding voor het glazuren stond er een schuur- en reinigingsbeurt op het programma.

10. Omdat de motoren een andere kleur zouden krijgen, werden ze eerst afgeplakt.

11

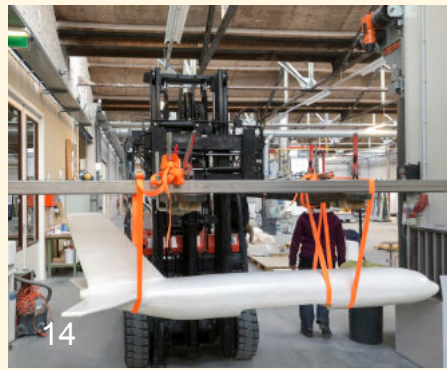

12

11. Het glazuren ging op rolletjes.
12. Na eerst een dikke laag erop gekwast te hebben, volgden er nog meerdere dunne gespotten lagen glazuur om alles te egaliseren.

13

14

13. De motoren konden nu hun citroengele kleur krijgen. Het aanbrengen hiervan was geduldig precisiewerk. .
14-15. Na wederom twee opwindende dagen bleek de glazuurstoek succesvol te zijn geweest.

15

16

16. Na afkoeling begon Anne met het aanbrengen van de vele transfers. Ook dit vereiste een vorm van nauwkeurigheid. Het is belangrijk dat er niets tussen het geglazuurde oppervlak en het transfer zit. Lucht, stof of water branden anders een gat in het transfer.

17

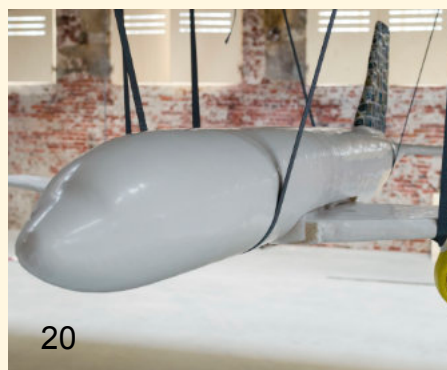

18

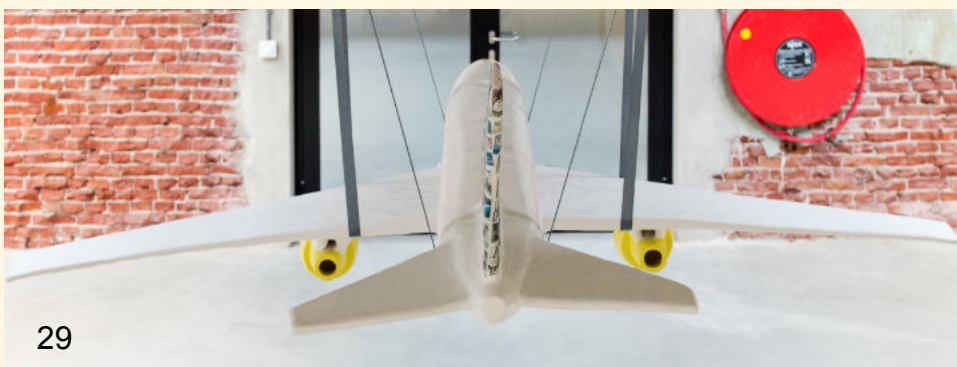
16-29. De laatste stoek ging tevens voorspoedig en na drie maanden hard werken hangt het vliegtuig er prachtig bij. Een kunstwerk om trots op te zijn.

19

20

Het proces heft ons beiden veel gebracht.

Door de kleurbepaling, de transfers en de manier van presenteren heeft Anne zich een door de computer gegenereerd beeld weer toegeëigend. Ze heeft een nooit gedroomde reis gerealiseerd binnen de muren van het atelier.

Als assistent was het technische aspect alsmede de planning een uitdaging.

Desondanks zie ik het als een bijzondere ervaring die ik niet had willen missen.

27-28 Detailopnames van de vele postzegeltransfers die op de staart aangebracht zijn.

Het werk dat Anne tijdens haar drie maanden durende artist-in-residency bij Sundaymorning@ekwc heeft vervaardigd is dit najaar te bezichtigen bij:

Nieuw Dakota

Ms. van Riemsdijkweg 41b
1033 BC Amsterdam
020 3318311

*Foto's 1 t/m 16: Anne Verhoijzen
17 t/m 29: Ad van Lieshout*